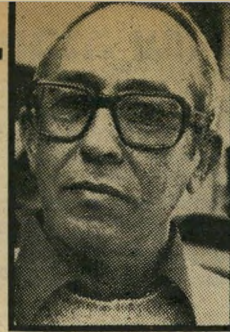


# יעקב שרת / איש מאדים וימן אלוהים פה גדול



במצב שכזה גוזרת השפיות לעצור, לעשות לבדק-בית, להתאזר, לשקול היטב-היטב האם בעתיד הנראה לעין נושבת רוח-הזמן למעננו או למען צרינו, לבחון האם לא בלענו יותר מכדי כושר עיכולנו, האם איננו חיים בכוח אשכנזי שאין לו כושר ברכיבי העוצמה של כוח-אדם, של חוסן חברתי, של כושר קיום כלכלי, של ריבונות אמת.

„שלום עכשיו“ היתה התגובה השפויה — מדעת או שלא מדעת — של בלימת הדהרה המסוכנת של הציונית הכיביר שית, ששטחים בזול כיסו את ערוותה החברתית, התרבותית, הדתית-החשוכה. תופעת „שלום עכשיו“ גילמה את התחושה הבריאה כי בתקופה הנוכחית, מ„עת לפרוץ“ יש לעבור ל„עת לבנות“, מ„עת להשליך אבנים“ יש לעבור ל„עת כנוס אבנים“, מ„עת מילחמה“ יש לעבור ל„עת שלום“.

כי הברסקים-דורשני אינם נשלחים עלי-ידו הוריהם, אינם באים מכוח עצמם. ואם אחד מעתודי „דבר“ כותב שחור-על-גבילבן, כי „ההכרח להביא לישראל עולים במיספרים למארי אחרים משידענו מאז נגמרה עליית קיבוץ-גלויות מראשית המדינה... זה כורח-קיום למדינת היהודים“, אני יכול רק לשיר לו: „צריכים הוא חבר שאינו מאחר, בכל הזדמנות פעיל וער“, אבל אחר-כך אשאל: מארי בראלי, איך עו-שית את זה? ואם הוא — ואחרים, מי יודע? — חושבים עכשיו היטב-היטב איך עושים את זה, האם לא מוטב כי עד שיחלפו שיבעה ימים ושיבעה לילות וסוד העליה הגדולה יתגלה לנו, לא נצא מדעתנו, ולא נכלה את מעט משאבינו האנושיים, החומרניים, על כיבוש חרוון שנית — כיבוש שפירושו האחד והיחיד הוא הצהרה קבל ערב, קבל העולם כולו: חרוון שלנו; כלומר לא של תושביה הערבים, כלומר פנינו לא לשלום עימם, פנינו להיעלמותם, והיעלמותם אפשורית, אם בכלל, רק על-ידי מילחמה נוספת, צלחה לאין שיעור ממילחמת 1967, עזה יותר, נוראה יותר, אשר תעקור את ערביי יהודה ושגורון איש מכפרו, איש מעירו, ותצדיק את מפת ההתנחלויות והנקמות של „גוש אמונים“!

אם הרצח של יהושע סלומה יניע את מדינת-ישראל לנקמ-נות עיוורת, שפירושה זירוז מחזור האלימות-רבתה, שלא לדבר על שיבוש תהליך השלום וכליו כוחות לאלתה, זו תהיה פעולה-לרועץ. כי מה שדרוש לנו עכשיו, יותר מכל, הוא שכל ישר להתמודד בעזרתו עם מצוקות תקופת-שפל בהוויה הציו-נית, לא מוח חמום, שבשיעבודו לעיר-תחתית של תקופת-האבן מדהיר אותנו לעתיד מיושט של רצף שתלטנות ומילח-מות, אשר יותר משהוא מושך הנה ברסקים מבחוץ, דוחה אותם. ולא אמרתי מילה על הברסקים שבפנים.

ומה יהיה על חרוון הקדושה?  
כל מיני דברים יכולים להתרחש בה ולהתרגש עליה, אבל דבר אחד לא יקרה לה: היא לא תברח.

## הפקולטה

## לעיתונאות עברית

(א) פרס הכותרת הכותרתית, או — נא להח-ליף את המשקפים  
הפרס מוענק לכותרת „המוסדות היהודיים כלל לא תבעו את הפצת אושוויץ“, המתנוססת מעל מאמר בצהרון „מעריב“ (1.2.80), שבו מצאתי בין השאר את הפסוקים: „ב-2 ביוני 1944 טילגרף יצחק גרינבאום מירושלים (כיו"ר ועדה-הצלה) למשרד-הפליטים האמריקאי ואף הציע, שחיל-האוויר האמ-ריקאי יפציץ את מסילות הברזל המוליכות לאושוויץ“; „כאשר כבר היה ידוע שהגורשים נמשכים הציע משה שרת (מנחל המח' המדינית של הסוכנות), בין יתר החצעות, להפציץ את המחנות, אך הבריטים סירבו“; „ב-11 ביולי ביקשה הסוכנות היהודית כי יפציצו את אושוויץ“; „באוגוסט חוגשו שתי בקשות דומות נוספות, ובספטמבר חוסיפו מוסדות יהודיים אמריקאיים עוד שלוש בקשות“.

(ב) פרס הקיץ-הנציח-הקצר, או — לעזאזל,  
אמר העורך, מי גנב לי את המיספרים?  
הפרס מוענק ליואלה הירשפי (שם), בעד ההמראה הספרותית, המצוטטת בשלמותה להלן:

„כאשר צעד יוסף ברניצקי בשבילי הכרמל ביום שישי לפני שבע כשהוא חובק בכפו את ידו הקטנה של עופר אביגדורי, כבר גמלה בלבו החלטה נוראה: לגאול את נכדו מסיוט חייו. בין היריה אשר שמה קץ לחייו של עופר לבין היריה הגואלת, שבה חתם יוסף ברניצקי את גורליו עצמו, היה נחץ קצר, שבו היה הסבא של עופר האדם הבודד ביותר בעולם.“

## שטיפת מוח

## אלקטרונית

שיטה הכופפת קיבוצי-אדם להאזין דרד-קבע לשטף של מסרים רדיופוניים, אחידים או מגוונים, הבוקעים מתוך רמקולים קולניים, בלתי-אישורים, ובלתי-נשלטים. תפוצה: בתי-כלא, מחנות-כפיה, אוטובוסי „אגד“, ו„דן“.

ועשיתי על שר הממשלה / לפיו המשלשל לא מנעול, לא שלשלת:

„הכס-אישי“ הוא שמו, כולו בוקח חאריזמה, אפילו הגבירה לבית-בושש נכונה עימו לחלוק יממה, אך מדוע על ויסקי המר, עת ניגלו ערוותיו — כלום דרוש לו זרז לפתוח פיו וחרצובותיו?

## חרון לא תברח

משה ברסקי, מחלוצי ההתיישבות היהודית בעבר-הירדן, נרצח בכדורי ערבים בכ"ב בחשוון תרע"ד (1913) והוא בן 19. אם איני טועה, הוא היה ראשון הרוגי קבוצת דגניה, והמתעניין בתיאור המעשה ורישמו ילך אצל „חביון עוז“ א', ע' 80, מאת אליהו גולומב, שהיה בין מגלי הוויה בשדות.

שאל אביגור, מראשי „ההגנה“, מספר בזיכרונותיו איך השפיע אותו רצח על גיבוש המחשבה ההגנתית-ביטחונית בלב מי שהעניק את המילה „הגנה“ — לא „נקמה“ — לשם המיוחד במינו על צבא מדינת ישראל.

רצח אחר — של ברלה שוויגר באילניה, שאירע בשנת 1906, פקח את עיני דויד גרינ-בן-גוריון להבין — אם גם במשבוש, לדעתי — את המשמעות המרחיקות-לכת של ההתנגשות הבלתי-נמנעת בין יהודים וערבים.

ההתנגשות הזאת, עינינו הרואות, לא נתגלעה תמול-שלשום. ימיה כימי התחושה וההכרה הערביות, כי יהודים באים לארץ לעשותה לשלהם, כלומר לשלוט בה, כלומר להיות רוב בה, ובשום מקום בעולם אין רוב משלים מרצון עם היעשותו מיעוט.

אגב, זו הסיבה „הנעלמה“, ההופכת את הפליטים הפלס-טינים וצאצאיהם ליוצאי-דופן בממלכת פליטי תבל; פליטים שברחו מרצון, או גורשו מאזורים שבהם היוו תמיד מיעוט, נוטים להשלים עם מרגורלם בארצות מיקלטם יותר ממשוטטים לכך פליטים, שהנסיונות הפכו את עמם מרוב למיעוט בארץ-מולדתם. אגב, זוהי גם סיבת-הסיבות לכך, שאין שום טעם שבעולם, שיגרם לערביי ישראל להאוב את היהודי. את תודעת נישול הרוב מעמדת רוביותו אפשר למתן, אך אי-אפשר לעקור.

על רקע זה אפשר להמשיך לדבר. מי שאינו נכון להשקיף על מכלול יחסי יהודים וערבים בארץ מנקודת-מבט זו, או לפחות גם מנקודת-מבט זו, אין עימו שפה משותפת. ילך בשם אלוהיו.

איך נפתר הסיכסוך הבלתי-נמנע הזה? קודם כל, הוא לא נפתר סופית. שנית, הוא נפתר בכוח. וכשאני אומר כוח אין כוונתי רק לכוח-הזרוע ולכוח-הנשק. כוח, עוצמה, חוסן הם מהויות רבות-פנים; הן מישואות רבות-גורמים. וכאן אני רוצה לחזור אל הרישא של רשימתי זו. מי שיוזע יודע, ומי שאינו יודע, אט נפתח לו: כאשר הידיעה על רצח משה ברסקי הגיעה לאביו נפתלי-הרצל שבאוקראינה, ישב ושגר מיכתבת-נחומים גא לחברו דגניה, ובו כתב כי תחת בנו משה, הוא שולח ארצה את בנו שלום. כן, ככה זה היה!

מה זאת אומרת? פרשת הברסקים, זו התגלמות הציו-נות. יהודי עולה לארץ-ישראל, כדי לעשותה בית לעם היהודי. הוא נרצח. האב שולח מייד את הבן הצעיר ממנו, ואחר-כך עולה הוא עצמו עם כל בני-משפחתו. כך, עד גלי עליה ראשונה ושניה ושלישית ורביעית נתגבש בארץ הרכיב הדמו-גראפי של הכוח היהודי. עד ששש מאות אלף איש יכלו להילחם על חלוקת הארץ — חלוקה שבה הכירו אז הרוב המכריע של אומות העולם, והכרה זו אף היא היתה אחד מרכיבי העוצמה היהודית — ואחר-כך לקלט מיליונים. אבל הערבים לא נעלמו. לא בישראל, לא ביהודה ושומרון, וכמובן לא במרחב, ומי שמכיר סטוריים — אם סטוריי דנו ואם סטוריי לאומנות ואם סטוריי טימטוס ונבערות — ואינו מבין כי אם לא תימצא נקודת-איזון בין העוצמה היהודית והעוצמה הערבית לא יהיה מנוס מהממכת המחזור האלים ביחסי שני הכוחות נוסח תרפ"א — תרפ"ט — תרצ"ח — תש"ח — 1956 — 1967 — 1973 — אינו אלא מתאבד, או הרפתקן המהמר על חייו וחיי צאצאיו.

נקודת-האיזון היא מהות נילוה, הנגזרת הן מהתפתחות רכיבי הכוח הערביים והן מהתפתחות רכיבי הכוח היהודיים. היו ימים, שבהם לא היה שום ספק לצד מי נוטה השיקול של מקבילית הכוחות. זה היה ברור, כאשר יהודי כנפתי הרצל ברסקי, שלח את בנו השני, למלא את מקום בכורו שנרצח על מעברות-הירדן בדרך ממנחמיה לדגניה; זה היה ברור בימי עליית „חומה ומגדל“; זה היה ברור, כאשר ספינות מעפילים גיששו דרכן ארצה, אפילו הופנו רובן לקפרי-סין; זה היה ברור, כאשר מאות אלפי עולים נהרו ארצה והיו כנונים להתיישב בבתים נטושים, אהלים, בדונים, אזבסי-טונים; זה היה ברור מאוד, כאשר התהליך הזה הגיע אל שיאו המשכר והמשחית במילחמת ששת-הימים — ואינו מהסס לומר משכר ומשחית, שכן אני הייתי גם הייתי בין קורבנותיו.

אבל מי שענינו בראשו יודע היטב, כי נפל דבר. מילחמת 1973, ככל שניצחנו בה במשמע ששרדנו, היתה תבוסה איסטר-טגית שטרם החלמנו ממנה. מאז ואילך נשתנה כיוונו של השיקול במקבילית הכוחות. הגל הגואה של הציונות שוכך, ואת הגל המוסלמי עינינו הרואות.

רופה הוא הביא לי אבל למרות שהרופה מצא סמנים של אלימות הסוהרים ממשי-כים לעבוד כאילו כלום לא קרה ונוחנים להם כבוד של בני אדם. החקירה לא מת-נהלת מסרתי שמות של אנשים שהיו עדים לא חקרו אותם גראה לי שהעניין רוצים להשתיק אותו שלחתי צו על תנאי נגד מה שחוללו נגדי יצאתי בשתי דוחים מאותו רמונד שלא היו ולא נבראו ושללו לי שתי קנטיגות.

האדם שכתב לי את צו על תנאי נפשט על זה שלא קם לספירה ובלי אשמתו ל-14

## עשו לי את זה

## על הריצפה - צעקה ונכית, כלום לא עזר

ימי צינוק הטרור ממשיך ואף אחד לא נוקף אצבע אנשים טובלים מפחדים לדבר האוכל זעום „זה מה שיש“ מתנהגים אפיי-לו אל המשפחות בחוסר כבוד ואחריות אף אחד לא מועל. שלחתי אליו מכתב יותר נכון רק כתבתי אותו נכנסו לחדר החר רימו אותו. היום כתבתי אוד מכתב לאחר שדברתי עם עוזרת סוציאלית וזה זכותי נכנסו לחדר הפכו אותו לקחו לי את המכתב שקרו אותי עם אויקים בידיים וברגליים ולקחו מעטפה ובולים.

מה נעשה פו אין לנו אבא ואני פונה אליו תעזור לנו חבר צרלי ביטון תעזור פו גיטסעו, המנהל כאן משוגע פעם הבית הוא יוכל להיות אוביקטי. מתנכם הוא באסירים חולני הוא רוצה לקחת לנו הר גשמות לפני שהוא ימות הרפי הזה חולה מין רימונד חתח אותו פעם כעניים בתוך בית הסוהר הם מתנקמים ועושים לנו טרור.

## „אזרחים

## אוהבי צדק“

א בקש ממך לעזור לנו קשה להסביר הרבה דברים קראים כאן שמזקרים את תקופת הנצי. העזרו לנו הרי פעם אנתנו נהיה אזרחים. אם שופעים אותנו ומשפלים. חבר נכנס נכבד איפה האנשים למה הם יושנים שידעו מה הולך פו אני שים עם ילדים טובלים חוקקים ואונסים בברבים.

קחו זאת לצומת לבכם ותעשו משהו לאנושות מחר זה עלול לקרות לכם ציבור כל האסירים זועקים אליכם תעשו משהו אני מוכן לכל אמצעי כל הדברים האלה נכונים אני מוכן לכל אמצעי ויש הרבה עוד לספר ואמרתם זאת לחוקר אני מוכן לכל אמצעי העיקר שתתגלה האמת העיקר לטטר שתרם מסיכה מעל פניהם של שפי לים אלו שמדינת ישראל לא מתאים ולא רצויים במדינה מוקדשת להחזיק מפלצות אדם אילו ולא תעשה כלום או שיודעת ולא עושה כלום שתעשה משהו ואם לא המדינה לפחות האזרחים שיש בא דברים אלו יכולים לקרות לכל אחד מיקרהים. ואני מקווה שדברים אלו יגעו בליבם של אנשיים ויעשו סוף אם לא הממשלה לפחות האזרחים אוהבי צדק שיש בא. סוף לזוועות. ובמקומם צדק. שאנחנו צרכים לדגול בו. ישראל נהיה ראוים

## הרבה דברים קורים כאן שמזכירים את הנאצים

למדינתנו בעזרת השם שאמת זו תתגלה ואנשים אלו יענשו ונדע שיש צדק ושיד-עו כולם שאין הפליות ויוכיחו שזו סיסי-מתניו.

בכבוד רב ובתודה מראש יצחק דרעי

נ.ב. בבקשה אם יתפרסם מכתב זה או תוכנו לא יהיית רוצה שיעג למשפחתי ולגרום לה עוד סבל. אם אפשרי שלא יצויין שמי. בתודה מראש.